

Navodila za zunanje naročnike, samoplačnike

Samoplačniki, ki želite v Psihiatrični bolnišnici Idrija opraviti samo laboratorijske preiskave, se lahko oglasite v Medicinsko-kemičnem laboratoriju (MKL) od 7:30 do 9:00 (oz. ob predhodno dogovorjeni uri) od ponedeljka do petka.

Za samoplačniško opravljanje analiz v našem laboratoriju ne potrebujete dokumentov. Če pa vas pošilja zunanji zdravnik (Zdravstveni dom ali zasebnik), potrebujete napotnico oz. naročilnico z vašimi osebnimi podatki (priimek, ime, datum rojstva, naslov), podatki naročnika in seznamom naročenih preiskav.

Izvid je na voljo še isti dan oz. v nekaj dneh (za preiskave, ki jih ne izvajamo vsak dan). Lahko ga prevzamete osebno ali vam ga pošljemo po pošti.

V laboratoriju samoplačniku izdamo informativni račun, na podlagi katerega potem opravi plačilo na bolnišnični blagajni.

Nabor laboratorijskih storitev in njihove cene si lahko ogledate v priloženem dokumentu »Cenik laboratorijskih storitev za samoplačnike«.

Priporočila za preiskovance

Povzeto iz dokumenta SOP 02/09 07 NAVODILA ZA PREISKOVANCE (3. izd., 1.7.2014)

[Priporočilo za pripravo na odvzem krvi za biokemične in imunske preiskave](#)

Dan pred preiskavami ne pretiravajte z različnimi aktivnostmi (težji fizični napori, prekomerno uživanje hrane in alkoholnih pijač...) in uživajte normalno prehrano. Pred odvzemom krvi je priporočljivo, da ste **tešči**. To pomeni, da 12 ur pred odvzemom ne uživate hrane. Lahko pa pijete vodo v normalnih količinah. Pred odvzemom krvi ne smete zaužiti kave. Priporočljivo je izključiti tudi nikotin oz. kajenje. Zdravila, ki jih redno jemljete, vzemite šele po odvzemu krvi. Da bi se izognili razlikam, ki so posledica odvzema krvi v različnem obdobju dneva, praviloma odzvamemo kri med 7. in 9. uro zjutraj. Pred odvzemom se usedete vsaj 15 minut in se fizično ter psihično umirite.

Po odvzemu krvi je pomembno, da sterilni tampon vsaj 5 minut močno pritiskate na vbodno mesto, da preprečite krvavitev v podkožje in nastanek modric.

[Priporočilo za vzorčenje naključnega vzorca urina](#)

V laboratoriju prejmete ustrezen zbiralnik in navodila o zbiranju urina.

Za osnovno analizo urina v posodico zberite najmanj 10 mL SREDNJEGA CURKA URINA.

- Prvi del urina spustite v školjko.
- Srednji curek urina prestrezite v posodico.
- Ostali urin ponovno spustite v školjko.
- Lonček zaprite in postavite na mesto, določeno za oddajo urinskih vzorcev.
- Če (izjemoma po dogovoru) opravite zbiranje urina doma, morate na nalepko na lončku zapisati tudi datum in uro odvzema. Vzorec mora biti dostavljen v laboratorij čimprej oz. največ 2 uri po zbiranju.
- Ženske lahko oddajo seč tri dni pred ali po končani menstruaciji oziroma v dneh, ko le te nimajo.

Priporočilo za vzorčenje urina za mikrobiološke preiskave

Prvi curek urina je vedno onesnažen z bakterijami. Da bodo rezultati analize urina uporabni, uporabite **tehniko srednjega curka z metodo čistega mokrenja**.

- V laboratoriju prejmete sterilni zbiralnik za urin in ustrezna navodila o zbiranju urina.
- Izvodila si pred zbiranjem urina skrbno umijte.
- Prvi curek urina spustite v stranišče, ustavite uriniranje, srednji curek zberite v urinski lonček in preostanek zopet v stranišče.
- Urinski lonček dobro zaprite in pazite, da se pri tem s prsti ne dotaknete notranje strani pokrovčka.
- Posodico postavite na mesto, določeno za oddajo urinskih vzorcev.
- Če (izjemoma po dogovoru) opravite zbiranje urina doma, morete na nalepko na lončku zapisati tudi datum in uro odvzema. Vzorec mora biti dostavljen v laboratorij čimprej oz. največ 2 uri po zbiranju.
- Ženske lahko oddajo seč tri dni pred ali po končani menstruaciji oziroma v dneh, ko le te nimajo.

Priporočilo za zbiranje 24-urnega urina

Rutinski odzem vzorca ne zahteva predhodne priprave preiskovanca. Pred preiskavo se vzdržite posta ali posebnih diet, hudih telesnih naporov in bodite spolno vzdržni vsaj en dan pred odvzemom urina. Med zbiranjem urina ne pijte alkohola.

V laboratoriju dobite zbiralno posodo in natančna pisna navodila o zbiranju 24-urnega urina .

- Zbiranje urina pričnete zjutraj. Ko vstanete, izpraznite mehur v stranišče in zabeležite točen čas in datum.
- Ves naslednji urin (24 ur) zbirajte v označeno zbiralno posodo, ki ste jo dobili v laboratoriju. Ob veliki potrebi najprej urinirate v zbiralnik in šele nato se izčistite v stranišče.
- Naslednje jutro, ob isti uri, kot ste prejšnji dan zjutraj urinirali v stranišče, še zadnjič izpraznite mehur v zbiralnik. Prav tako kot prejšnje jutro, zabeležite točen čas in datum.
- Posodo, v kateri zbirate urin, imejte na hladnem in temnem prostoru, najbolje v hladilniku.
- Po zaključku zbiranja, urin čim hitreje dostavite v dobro zaprtem zbiralniku v laboratorij, kjer se natančno izmeri ter dokumentira celokupna izločena količina urina.
- Za natančen izračun očistka kreatinina potrebujemo podatke telesne teže in višine za oceno telesne površine. Vljudno prosimo, da posredujete te podatke v pisni obliki pri oddaji zbirnega urina v laboratorij.

Priporočilo za odvzem vzorcev blata za pregled na prisotnost skrite (okultne) krvi

V splošnem ni potrebna posebna priprava za začetno trojno testiranje. Če dobimo enega ali več pozitivnih rezultatov v začetnem testiranju, izvedemo vedno še potrditveni imunski test.

Da pa bi se izognili lažnim rezultatom začetnega presejalnega testa, vseeno priporočamo, da 3 dni pred in med testiranjem omejite uživanje rdečega mesa, ne uživajte nekaterih vrst sadja (banane, pomaranče, jabolka, hruške, jagode, marelice, slive) in zelenjave (zalena solata, paradižnik, zelje, redkev, zelena), vitamina C v količinah, večjih od 250 mg/dan in preparatov z železom, sedem dni pred testiranjem ne zaužijete nekaterih zdravil (npr. aspirin, nesteroidna vnetna zdravila, antikoagulanti, kortikosteroidi...), ki lahko izzovejo draženje prebavnega trakta in akutno krvavitev.

Odložite testiranje, če krvavite iz nosu, zob, med menstruacijo, če imate krvavitve iz hemeroidov, hematurijo (kri na vodi) ali drisko.

- V laboratoriju prejmete standardne posodice za blato z žličko in navodila o zbiranju blata.
- Blato za testiranje okultne krvi vzorčite v standardne posodice za blato z žličko. Praviloma vzamete 3 ločene vzorce v treh zaporednih dneh.
- Blato iztrebite v čisto posodo ali plastično vrečko, ki jo namestite v straniščno školjko.
- V standardno posodico vzemite z žličko, prtrjeno na pokrovu posodice, iz različnih delov blata za lešnik vzorca. Vzorcju ne sme biti primešan urin ali voda.
- Posodico z blatom opremite s priimkom in imenom, datumom, uro odvzema in zaporedno številko vzorca (1-3).
- Vzorec čimprej dostavite v laboratorij.
- Postopek ponovite še za naslednji dve odvajanji.
- Pravilno odvzete vzorce hranimo do transporta v laboratorij na temperaturi 4 - 8 °C.

Priporočilo za odvzem blata na parazite

Preiskovanec vsaj 2 tedna pred oddajo vzorca ne sme uživati antibiotikov, antacidov, barijevih in bizmutovih preparatov ter sredstev proti driski ali odvajal.

- V laboratoriju prejmete standardne posodice za blato z žličko in navodila o zbiranju blata.
- Praviloma vzamete 3 ločene vzorce treh iztrebljanj v obdobju 10 dni, v razmaku 2-3 dni.
- Blato iztrebite v čisto posodo ali plastično vrečko, ki jo namestite v straniščno školjko.
- V standardno posodico vzemite iz različnih delov blata za lešnik vzorca ali 1-2 ml tekočega iztrebka. Vzorcju ne sme biti primešan urin ali voda.
- Posodico z blatom opremite s priimkom in imenom, datumom, uro odvzema in zaporedno številko vzorca (1-3).
- Vzorec čimprej dostavite v laboratorij.
- Postopek ponovite še za naslednji dve odvajanji.

Priporočilo za odvzem za preiskavo na podančice

Samica podančic leže jajčeca v kožo perianalni gub, običajno ponoči. Jajčeca se prilepijo na kožo okrog zadnjika. Jajčeca odkrijemo s pregledom perianalnega brisa – to je odtisa lepilnega traku z zadnjika in kože ob zadnjiku.

- V laboratoriju dobite objektno stekelce in navodila o zbiranju vzorca.
- Zjutraj, pred uriniranjem, iztrebljanjem in umivanjem, naredite celofanski bris tako, da prozorni lepilni trak (salotejp) pritisnete z lepljivo površino na kožne gube okoli zadnjika in sicer na več različnih mestih. Salotejp prilepите na objektno steklo, pri čemer morate paziti, da med površino objektnega stekla in salotejpa **ni mehurčkov zraka!**
- Vzorec čimprej dostavite v laboratorij.